

OBSAH

Úvod	5
1. ČLOVĚK A TECHNIKA	7
Technika jako protikladný jev moderního života?	8
Sociální podstata techniky	14
Vědeckotechnický rozvoj a společenský pokrok	21
2. ÚLOHA VĚDY V NAŠÍ SPOLEČNOSTI	31
Věda jako společenský jev	31
Řízení vědeckovýzkumné a vývojové základny	37
Společenská úloha vědy	40
3. VÝVOJOVÉ TENDENCE A ZMĚNY V SOUČASNÉ VĚDĚ	44
Dialektika diferenciacce a integrace vědeckého poznání	45
Bude jedna věda?	50
Problém kooperace a kolektivnosti vědecké práce	54
4. JEDNOTA VĚDY, TECHNIKY A VÝROBY	57
Změna techniky jako dynamický faktor rozvoje výrobních sil	58
Věda jako duchovní výrobní síla	61
Člověk jako rozhodující subjekt výroby	68
5. VĚDECKOTECHNICKÁ REVOLUCE A SVĚTOVÝ NÁZOR	72
Třídní a světonázorové přístupy k vědeckotechnické revoluci	73
Podstata současné vědeckotechnické revoluce	76
Vědeckotechnická revoluce a její vliv na světonázorovou orientaci pracujících	79
6. NOVÝ TYP VĚDECKÉ RACIONALITY — METODOLOGICKÝ NÁSTROJ VĚDY A PRAXE	88
Nástroj revoluční přeměny	89
Nový typ vědecké racionality a jeho metodologická úloha	93
Nový logický typ a způsob vědeckého myšlení	100

7. DIALEKTIKA A VÝVOJ SOUČASNÉ VĚDY	104
Dialektický aspekt přírodovědného obrazu světa	106
K některým teoretickým a metodologickým otázkám technických věd	118
Dialektický a historický materialismus jako metodologický základ společenských věd	126
8. INŽENÝRSKÉ MYŠLENÍ VE VĚKU VĚDECKOTECHNICKÉ REVOLUCE	132
Nové tendence v inženýrském myšlení	134
Problém determinismu ve vědeckotechnickém myšlení	144
Některé psychologické aspekty vědeckotechnické tvorby a objevů	150
9. FILOZOFIE A SPECIÁLNÍ VĚDY	157
Historický vývoj předmětu filozofie, vztah filozofie a vědy	158
Má filozofie svůj vlastní předmět zkoumání?	162
Vzájemný vztah filozofie a dílčích věd	165
10. DIALEKTIKA JAKO LOGIKA A METODOLOGIE VĚDY	174
Proces sebepoznání vědy	174
Marxisticko-leninská filozofie a věda. Kritika buržoazních teorií „filozofie vědy“	177
Metodologický význam leninského principu jednoty dialektiky, logiky a teorie poznání	189
11. SYSTÉMOVÝ PŘÍSTUP VE VĚDĚ A TECHNICE	195
Systémový přístup jako metodologický princip materialistické dialektiky	196
Strukturně genetický přístup a pojetí systémovosti v marxismu-leninismu	209
Systémový přístup v technických vědách a systémové inženýrství	212
12. VÝZNAM HEURISTIKY PRO TVŮRČÍ VĚDECKOTECHNICKÉ MYŠLENÍ	216
Věda o postupech tvůrčího myšlení při vědeckotechnickém hledání	217
Člověk a stroj	222
Inženýrská psychologie a heuristika	229
13. VZTAH VĚDY A IDEOLOGIE	235
Revizionistické teorie o tzv. deideologizaci a reideologizaci vědy	236
Věda a ideologie	243
Může být ideologie vědecká a objektivně pravdivá?	246

14. PRINCIP STRANICKOSTI A HODNOCENÍ VE VĚDĚ	248
Věda a problém hodnocení	248
Věda a deontická logika	253
Leninský princip stranickosti ve vědě	256
Závěr	261
Literatura	270